

ในอ้อมกอดของครู มหัตศจารย์แห่งสัมพันธ์ ที่ ‘สุขมิตร กอมณี’ ได้ จากครูกล้าสอน

ไอดอลของคุณครู

“ผมมีไอดอลเป็นผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ซึ่งมีวิธีการสอนที่เอื้อให้กับลูกศิษย์ค่อนข้างเยอะ มีกระบวนการในการพาลูกศิษย์ไปหาความรู้ มันเลยทำให้เราอยากเข้ามาเป็นครู

“เราได้รับการโอบอุ้มดูแล ซึ่งมันทำให้เรามองเห็นว่าอาชีพนี้มันช่างประเสริฐแท้ มีการดูแลคน เอาใจใส่ พัฒนาคคน เพราะสิ่งที่เห็นตัวเราเกิดการพัฒนาขึ้นหลังจากที่เคยเป็นลูกศิษย์เขา”

ความมัวซัวที่มีหลักยึด

“จริงๆ ก็มาสายช่างเบื้องต้น เรียนทางวิศวกรรมไฟฟ้า ปริญญาโท ปริญญาเอกก็มาเรียนสายครุศาสตร์

“ไปเจออาจารย์ที่เป็นไอดอลของผม นำพามาสู่อาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้นของผมจะแตกต่างจากของคนอื่น เพราะคนอื่นเขาจะเริ่มจากเป็นครูจากที่โน่นที่นี้มาแต่ของผมพุ่งเข้าไปมหาวิทยาลัยเลย ซึ่งมันทำให้ผมกังวล รู้สึกกลัวเพราะเราไม่มีฐานอะไรเลย ฐานของเราที่มีก็คือจากการอ่านหนังสือ การฝึกปฏิบัติจริงๆ หน่อยๆ จากการสอน เราก็ประยุกต์ในแง่ของชีวิตการทำงานของเราเข้าไป สอนแบบมัวๆ ซั่วๆ ไป แต่ก็ยึดหลักอะไรบางอย่างอยู่

“เราไม่ใช่ครูมืออาชีพ มันใหม่จริงๆ สำหรับเรา คือใหม่มาก ปัญหาที่พบคือการที่เราเป็นคนหน้าเฉยๆ นิ่งๆ ไม่ค่อยยิ้ม ซึ่งมันก็ทำให้ไม่ Link กับเด็ก ถ้าเด็กบอกอาจารย์คนนี้น้ำตาไม่ค่อยยิ้ม เวลาเขาเข้าห้องเรียนมาเขาก็ว่าอาจารย์คนนี้ก็ตึงๆ เลย คือเด็กมองเราอย่างนั้นไง แต่เราก็มานั่งคิดอีกครึ่งหนึ่งว่า ให้เขาเขียนความรู้สึก หลังจากก่อนเรียนและหลังเรียน เขาบอกว่าจริงๆ กลัวอาจารย์มาก คิดว่าอาจารย์เป็นคนดุ แต่พอได้ผ่านชั่วโมงแรกไป เขาบอกว่าไม่ใช่เลย จริงๆ อาจารย์เป็นคนใจดีและปล่อยอิสระมาก คือกติกาในการเข้าห้องเรียนผม ผมบอกเลยว่า คุณจะแต่งตัวยังไงมาเรียนก็ได้ คุณจะอะไรก็ได้ แต่มีข้อตกลงร่วมกันว่า ต้องให้เกียรติเพื่อนให้เกียรติอาจารย์ แล้วก็ยังมีข้อตกลงร่วมกันในการใช้เครื่องมือสื่อสารนิดหน่อย

“ถ้าลึกๆ เลยมันเริ่มจากงานวิจัยของผม (โมเดลการจัดสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา) ผมทำงานวิจัยของผมตอนเรียนปริญญาเอก ได้รู้จักทีมงาน ทีมงานในที่นี้หมายถึงทีมกระบวนกร ซึ่งก็ได้ตามที่อาจารย์ณัฐพร วังวิญญู ไปสถานที่ต่างๆ ไปดู ไปสัมภาษณ์เขา ไปสังเกตการณ์ ก็เลยเกิดความผูกพัน”

ลดความขัดแย้งด้วยกระบวนการครูกล้าสอน

“วันนั้นที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการก็ไม่ได้คิดซับซ้อน มันก็มีหนังสือหนึ่งชื่อว่า “ครูกล้าสอน” ที่ผมซื้อมาอ่านก่อนที่เขาจะเปิดโครงการ เพราะอาจารย์ณัฐพรเป็นคนให้อ่าน พอถึงเวลาเขาเปิดโครงการก็สมัครเข้ามาเลย เพราะว่าเราเห็นอยู่แล้ว ว่าอะไรที่มันดีๆ อยู่ในหนังสือนั้นเยอะมาก เราจึงอยากมารู้เพื่อแค่ว่าสิ่งที่อยู่ในหนังสือออกมาใช้งานจริง

“หลังจากผมเข้าครั้งแรก (ครูกล้าสอน รุ่น 1 – ปัจจุบันมีถึงรุ่น 2 แล้ว) ผมเห็นอะไรบางอย่าง เช่น การลดความขัดแย้งในองค์กร การทำความเข้าใจเพื่อนร่วมงาน หรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ก็เลยอยากจะทำเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเข้ามาร่วมเรียนรู้ด้วยกันในครั้งนี้

“หนึ่ง สิ่งที่ผมคาดหวังคือเพื่อนผมเขาไม่เคยเรียนรู้สิ่งพวกนี้ ถ้าเรานำพาเขามาเห็นสิ่งเหล่านี้ ถ้าเขารู้สึกว่าเป็นประโยชน์ เราก็จะรู้สึกดีใจที่เราได้เอาสิ่งดีๆ ไปแนะนำเพื่อน

“สอง ในแง่การไปทำงาน การลดความขัดแย้งกันได้มันจะเป็นเรื่องดี ซึ่งมันก็จะส่งผลกับองค์กรของผม เพราะผมต้องอยู่องค์กรนั้นอีก 10-20 ปี

“สาม อยากจะมากับรายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้น เชื่อว่าแม้โครงการเหมือนเดิม เคยเข้าร่วมโครงการมาแล้ว แต่พอเวลาเปลี่ยนมันก็น่าจะมีสิ่งใหม่เข้ามา

“รุ่นที่ 2 นี้ได้เห็นความมากของประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมกับกระบวนการมาปะทะกัน มาปะทะในแง่ของตรงนี้ก็หมายความว่า ความเชื่อมั่นของแต่ละคนมาปะทะกัน เราจะได้เห็นว่าวิธีการดูแลคนที่มีความสามารถสูง จะใช้ Solutions อย่างไร แล้วจะรับมืออย่างไรกับคนประเภทนี้ เป็นการฝึกเราไปในตัวด้วย

“อีกเหตุผลที่มาร่วมรุ่นที่ 2 คืออยากมาโอ้อุ้มและ Support ทีมที่มาด้วย 4 คน (เพื่อนอาจารย์จากมหาวิทยาลัยบูรพาที่ชักชวนเข้าร่วมโครงการ) เพื่อเอาความรู้สึกบางอย่างไปอย่างหนึ่งก็จะรู้ว่าเราเคยผ่านจุดนั้นมาแล้ว

“แล้วอีกอย่างคือเรามีความผูกพัน ไปไหนก็ไปด้วยกัน แต่จากที่เราเห็นตอนทำงานด้วยกัน หากเข้าร่วมโครงการนี้ก็ทำให้เราได้เห็นตัวตนอีกอย่างของเขา เพราะกระบวนการจะทำให้เราได้ลงไปค้นหาตัวตนที่แท้จริงของเพื่อน ซึ่งตอนอยู่ที่ทำงานเขาอาจจะไม่เปิดเผยตัวตนแม้จะเป็นเพื่อนร่วมงานกันก็ตาม”

มหัศจรรย์แห่งสัมพันธ

“มันมหัศจรรย์มาก คลายความกดดันของผมลงไปเยอะ เพราะตอนผมมาวันแรกก็กังวลนะว่าเพื่อนๆ จะไม่มา แต่หลังจากนั้นเขาก็ค่อยๆ เปิดรับ เริ่มมีพื้นที่ เขารู้สึกปลอดภัย เขาเริ่มรู้สึกอยากจับไม้จับมือ มีการแสดงความคิดเห็นต่างๆ นานา คำพูดคำจาของเขามีพัฒนาการชัดมาก ชัดจริงๆ แล้วสิ่งที่เขาสะท้อนคือเขาเปิดนะ แล้วผมก็ไปเช็คกับทีมกระบวนการ ทีมผู้จัดว่าเห็นทีมผมเป็นยังไงบ้าง เขาก็บอกว่าเขาเปิดนะ แล้วก็ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อะไรกันเยอะมาก เขารู้สึกปลอดภัยมากขึ้น เขามีอะไรดีๆ ที่จะปล่อยมันออกมา ถ้าเขาปลอดภัยเขาก็ปล่อยมันออกมาเยอะ

“มีอาจารย์คนหนึ่งมาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ส่วนผมมาจากมหาวิทยาลัยบูรพา ก็ได้นั่งคุยกันนะ ความสัมพันธ์มันเกิดขึ้น สิ่งที่จะทำคือ Link ผมถามว่า ‘อาจารย์ผมไปเที่ยวมหาวิทยาลัยอาจารย์ได้ไหม ผมพาเด็กไปดูการเรียนการสอนของอาจารย์ได้ไหม หรือเรามีความร่วมมือทางวิชาการกันได้ไหม’ หรือแม้กระทั่งอาจารย์คนอื่น อยู่ภาคใต้บ้าง มาจากตรงนั้นตรงนี้บ้าง พอเราเอ่ยปากเขาก็ยินดี

“ถ้าไปใช้ในห้องเรียนก็เ็นแง่ครูกับศิษย์ ความสัมพันธ์นั้นสำคัญ คือผมก็นำไปใช้ตั้งแต่หลังจากจบครั้งแรกไป สิ่งที่มีนสะท้อนคือเวลาเราไปไหนมาไหน เด็กอยู่ห่างจากเรา 200-300 เมตร ถ้าเห็นหน้าเรามันตะโกนใส่เรา things ที่เดินมาใกล้หน่อยก็ได้ แต่เขาไม่เงินไม่อาย อาจารย์อยู่ในลิฟต์เขาก็หันมามองเรา เราจับได้ว่าเขามี Connect กับเราเยอะขึ้น หรือแม้กระทั่งเด็กเสียใจก็วิ่งมากอดเรา เด็กผู้ชายนะ แล้วอยู่หน้าตึกที่คนเดินผ่านไปผ่านมาเลย เราก็ไม่เงินอายกันที่จะกอดเขา มันเป็นการให้กำลังใจ เราพัฒนาตัวเองมาอย่างนี้”

– อาจารย์น้อย ดร.สุขุมิตร์ กอมณี ภาควิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา